

**КАТЕГОРІЇ ОПИСІВ У РОМАНІ ТЕРРІ ПРАТЧЕТТА
«ВІЛЬНІ МАЛОЛЮДЦІ»**

Чуланова Галина,

кандидат філологічних наук, доцент

ORCID ID 0000-0001-9961-03-08

Сумський державний університет

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40002, Україна

g.chulanova@gf.sumdu.edu.ua

Лисенко Діана,

студентка

Сумський державний університет

вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40002, Україна

dianalysenko2@gmail.com

Стаття досліджує характерні категорії описів персонажів, що розкривають психологічні та емоційні властивості фантастичних героїв, їх темперамент, морально-етичні якості та перекладацькі граматичні трансформації, що використовують перекладачі для адаптування творів. Переклад фантастичної літератури, з її описами та сюжетами, стає досить популярним та приваблює сучасного читача індивідуальними особливостями цього жанру. Перекладачі здебільшого застосовують такі перекладацькі трансформації, як використання різноманітних тропів, стилістичних фігур, красномовних імен, засобів фонетичної та синтаксичної виразності, можливостей словотвору тощо. Кожен перекладач вносить свій літературний підхід до перекладу та застосовує свої улюблені прийоми. У творах фентезі вдало передаються не тільки портретні характеристики героїв, а і описи природи, фантастичних предметів, одягу, їжі тощо. Також вдало зображено психо-емоційний стан героя у порівнянні з природними явищами та предметними особливостями, що занурюють читача у пригодницький світ. Саме такі особливості перекладу зацікавили нас у дослідженні та спонукали на порівняльний аналіз оригіналу та перекладу.

***Ключові слова:** фентезі, опис, категорія опису, портретна характеристика, образ героя, прагматична адаптація, перекладацькі трансформації.*

**CATEGORIES OF DESCRIPTIONS IN TERRY PRATCHETT'S
NOVEL "THE WEE FREE MEN"**

Chulanova Halyna,

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor

ORCID ID 0000-0001-9961-03-08

Sumy State University

Rymського-Korsakova st., 2, Sumy, Ukraine

g.chulanova@gf.sumdu.edu.ua

Lysenko Diana,

student

Sumy State University

Rymського-Korsakova st., 2, Sumy, Ukraine

dianalysenko2@gmail.com

©Chulanova H., Lysenko D., 2022

Abstract. *The article explores the characteristic categories of character descriptions that reveal the psychological and emotional properties of fantasy characters, their temperament, moral and ethical qualities and translation grammatical transformations used by translators to adapt works. The translation of fiction, with its descriptions and plots, is becoming quite popular and attracts the modern reader with individual features of this genre. Translators mostly use such translation transformations as the use of various paths, stylistic figures, eloquent names, means of phonetic and syntactic expression, word-formation possibilities, etc. Each translator brings his own literary approach to translation and uses his favorite techniques. In fantasy works, not only the portrait characteristics of the heroes are successfully conveyed, but also the descriptions of nature, fantastic objects, clothes, food, etc. The psycho-emotional state of the hero is also successfully depicted in comparison with natural phenomena and subject features that immerse the reader in the adventure world. Such features of translation interested us in the research and prompted a comparative analysis of the original and the translation.*

Key words: *fantasy, description, description category, portrait description, image of the hero, pragmatic adaptation, translation transformations.*

Вступ

Останнім часом на українському книжковому ринку відбувається збільшення попиту на україномовну літературу. За даними Всеукраїнського соціологічного дослідження «Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання» Українського інституту книги у 2021 році, з'ясувалось, що фентезі є популярними серед читачів і займає 15% від читацького попиту. Активне зацікавлення україномовними книгами виникло як наслідок популяризації української книги та вмілого перекладу українськими перекладачами іноземних творів. Починаючи з 2018 року і дотепер Видавництво Старого Лева видає перекладені романи з циклу «Плаский Світ» всесвітньовідомого британського автора Террі Пратчетта. Наше дослідження присвячено роману з цієї серії «Вільні малолюдці» у перекладі М. Говоської. Автор наділяє персонажів, географічні назви тощо певними неповторними рисами, що приваблюють своєю неоднозначністю. В творах простежується гумор та елементи пародії. Ці ознаки цікавлять не тільки читачів, а й перекладачів. Основним завданням при перекладі є якомога точніше відтворити ці складові, зберігаючи унікальний та неповторний стиль письменника.

Актуальність обраної теми базується на збільшенні кількості читачів україномовного перекладу, зокрема творів жанру фентезі, популяризації читання не лише української літератури, а й світової, в тому числі творів Террі Пратчетта з циклу «Плаский Світ» та збільшенні практичних навичок перекладу для подальшої філологічної діяльності. Тому у творах Т. Пратчетта, а саме у романі «Вільні малолюдці», актуальною є проблема відтворення та адаптування у перекладі художньої літератури мовних одиниць опису персонажів, тварин, істот, одягу, магічних речей тощо.

Об'єктом є особливості перекладу з англійської мови категорій описів та застосування граматичних трансформацій у фентезійному романі Т. Пратчетта «Вільні малолюдці».

Метою цієї роботи є дослідження відтворення та прагматичного адаптування при перекладі опису фентезійних персонажів. А також урахування їх зовнішності, одягу, характеру, фентезійних рис, етнокультурної складової різних народів та виявлення основних категорій та методів українського перекладу на прикладі роману Т. Пратчетта «Вільні малолюдці».

Вирішення поставленої мети було досягнуто шляхом вирішення поставлених **завдань:**

1. Розглянути характерні особливості жанру фентезі та визначити його жанрово-стилістичні категорії.

2. Охарактеризувати основні труднощі та проблеми, що виникають під час перекладу опису персонажів (зовнішність, одяг, характер, фентезійні риси тощо).

3. Виявити основну специфіку і загальні аспекти відтворення образів у творах жанру фентезі на основі роману Т. Пратчетта «Вільні малолюдці».

4. Проаналізувати основні перекладацькі трансформації у романі Т. Пратчетта «Вільні малолюдці».

Для досягнення поставленої мети використовувалися загальні та індивідуальні **методи:** перекладацький та зіставний лінгвістичний аналіз опису категорій фентезійних персонажів, предметів та природних явищ. Використання методів зіставного та контекстуального аналізу в поєднанні з методом порівняння та описового методу для того щоб визначити ступінь адаптивності перекладів при застосуванні тих чи інших перекладацьких трансформацій у порівнянні з оригіналом.

Матеріалом дослідження послужив роман Т. Pratchett «The Wee Free Men» та його переклад українською Т. Пратчетт «Вільні малолюдці» (перекладач М.Госовська).

Виклад основного матеріалу

Як окремий вид літератури жанр фентезі почав зароджуватись на рубежі XIX–XX ст. Головні джерела творів цього жанру – французька «фейна» казка, скандинавський і кельтський фольклор. Засновниками жанру фентезі можна назвати –Х. Уолпола, У. Морріса, Дж. Б. Кейбелла, Е. Блеквуда. Найбільш значною фігурою раннього періоду є британський письменник та поет Едвард Дансені, автор збірки «Боги Пегани». Він започаткував цикл про чарівний світ та створив власну міфологію, що заснована на ірландському епосі. Розрізняють дві групи авторів, яких вважають засновниками жанру фентезі. За походженням їх можна розділити на американську та британську школи. До американської групи відносяться Роберт Ірвін Говард, Кларк Ештон Сміт і Говард Філіп Лавкафт (Бовсунівська, 2009: 443).

До британської школи основоположників фентезі входять троє письменників, які пов'язані між собою не тільки творчими поглядами, а й дружніми і духовними зв'язками. Це такі письменники, як Клайв Стейплз Люїс, Чарльз Уільямс і Джон Рональд Руел Толкін. Люїс увійшов до історії як засновник дитячого фентезі, написавши знаменитий цикл романів «Хроніки Нарнії». Романи Уільямса, наповнені філософським і релігійним змістом і відображають, як правило, боротьбу людей за оволодіння якимись магічними речами, що вирішують долю світу (наприклад, чаша Святого Грааля, корона царя Соломона або священні карти Таро тощо). Але, так званою «Біблією» фентезі вважають роман професора англосакської літератури Оксфордського університету Джона Рональда Руела Толкіна (1892-1973) «Володар Кілець» (Бовсунівська, 2009: 445). Спираючись на основоположників жанру фентезі почав стрімко розвиватись та набувати популярності. Цей жанр відрізняється своїми самобутніми рисами. Також фантастична образність притаманна таким фольклорним та літературним жанрам, як казка, епос, алегорія, легенда, гротеск, утопія, сатира. Всі ці види літератури дуже індивідуальні та приваблюють читачів тим, що відбувається відштовхування від реального світу та занурення у фантастичний.

Фентезі – своєрідне з'єднання казки, фантастики та пригодницького лицарського роману. Можна виділити такі жанрові ознаки фентезі:

1. неіснуючий світ, що володіє властивостями, неможливими в нашій реальності;

2. магія і фольклорні персонажі як необхідний елемент;

3. авантюрний сюжет (як правило – пошук, мандрівка, війна тощо);

4. середньовічний антураж;

5. приховане протиставлення технології і чарівництва на користь останнього;

6. героїчні вчинки героїв і їх переживання;

7. протистояння добра і зла;
8. наявність потойбічного світу та його проявів;
9. повна свобода дій автора: він може повернути сюжет найнесподіванішим чином, оскільки чарівний світ фентезі припускає, що в ньому можливо все. Ця остання жанрова особливість – одна з найбільш важливих (Кадуріна та ін., 2015: 95-96).

Твори, що належать до жанру фентезі, мають свої мовні особливості. Це супроводжується тим, що вигадані предмети, речі, події не мають подібних мовних характеристик. Письменникам доводиться вигадувати нові мовні одиниці, які називають фантастичні предмети та явища, які частково або повністю замінюють об'єкти нашої дійсності. Так виникають нові слова та їх визначення. Жанр фентезі дуже цікавий та різноманітний, а також має свої специфічні особливості у перекладі. Це пояснюється тим, що цьому жанру присутній комплексний характер та індивідуальність. Перед перекладачем постає непросте завдання – зберегти сюжетну лінію оригіналу, власний стиль автора та враження і асоціації, що своїми образами, які виникають під час прочитання творів, вражають сучасного читача. Таким чином переклад літератури жанру фентезі є одним із найскладніших завдань для перекладача, бо пов'язаний безпосередньо з передачею національно-культурних та мовних аспектів, реалій, традицій, звичаїв, а також унікальністю зображуваних фантастичних світів, які є відтворенням уяви автора. Ці описи повинні бути перекладені так яскраво, як подано в оригіналі, щоб читач повністю занурився у фантастично-пригодницький світ, а головне – став віртуальним учасником подій, що відбуваються у творі. Сучасні перекладачі безпосередньо розуміють всі аспекти, що можуть виникнути при перекладі текстів оригіналу: «Відсутність необхідного національно-культурного, соціально-історичного, етнографічного фону стає на заваді упізнанню алюзій та розумінню асоціацій читачами тексту перекладу» (Шапошник, 2013: 289).

Існують фактори, що впливають на роботу перекладачів під час перекладу творів жанру фентезі. Це залежить від того, що автори різних країн та національностей створюють свої фантастичні образи керуючись легендами, міфами, казками своєї країни або регіону. Перекладачам потрібно звертати увагу на ці моменти, а також на особливості фольклору та менталітету національностей і орієнтуватися на середньостатистичного читача. Перекладач може скористатися еквівалентами, аналогами, транслітерацією, калькуванням, або ж вдається до адаптації чи одомашнення – заміни елементів іншомовної системи на образи рідної культури цільової аудиторії – для кращого розуміння тексту. Враховуючи ці особливості, перекладачі адаптують фентезійний світ творів до сучасного читача певної національності, часто замінюючи образи одних героїв на інші, вже відомі читачеві. Тільки з урахуванням усіх аспектів та нюансів образів філолог може досягти успішного перекладу: «Перекладач може виявитись не готовим до розшифровки задуму автора і повинен відтворити його мовою перекладу таким чином, щоб був він зрозумілий читачеві» (Воробйова, 2016: 103). Особливі труднощі виникають при перекладі описів фантастичних героїв, що розкриваються у поєднанні їх з явищами природи. Описи незвичайних предметів, одягу, взуття, зовнішніх та внутрішніх ознак особливо потребують уваги. Саме портретна характеристика героя є дуже складною при перекладі.

Мовленнєвий портрет персонажа привертає багато уваги дослідників художнього тексту. Крім того, художній діалог є основною частиною мовленнєвої характеристики та відіграє найважливішу роль при формуванні образу персонажа. Опис героя та його вчинків потребує професійного підходу у відтворенні мовного матеріалу. Стилiстичні засоби, які правильно підібрані, допомагають розкрити образ героя. Навіть заміна одного слова іншим може неправильно передати образ. О. Галич вважає, що образ персонажа є сумою мовних зображальних засобів. Дослідник

підкреслює, що «образ дійової особи створює її портрет, костюм, мову, вчинки, характеристики з боку інших персонажів» (Галич та ін., 2009: 143).

В. Лесин та О. Пулинець розглядають портрет не лише як опис зовнішнього вигляду, але й характеристику психологічних та емоційних властивостей людини, її темпераменту та морально-етичних якостей. Вони наголошують на тому, що здебільшого характер героя відповідає його зовнішньому виглядові (портретові) (Лесин, Пулинець, 1971: 329).

Проводячи аналіз твору, можна виділити наступні категорії видів описів:

1. Опис зовнішніх та внутрішніх ознак людей, тварин, істот:

Tiffany felt Ratbag stir. He might be fat and lazy, but he was lightning fast when it came to leaping on small creatures (9, с.23). Тіфані відчула, що Щуроміх крутиться уві сні. Може, він й товстий і ледачий, але спритний, як блискавка, коли треба плигнути на маленьку істоту (7, с.53).

"Jenny Green-Teeth. A water-dwelling monster with big teeth and claws and eyes like soup plates," said Tiffany (9, с.12). Зеленозуба Дженні. Глибоководне чудовисько з великими іклами та кігтями, і очима, завбільшки з тарілку супу (7, с.23).

2. Опис природних явищ:

They call it the Chalk. Green downlands roll under the hot midsummer sun. From up here the flocks of sheep, moving slowly, drift over the short turf like clouds on a green sky. Here and there sheepdogs speed over the grass like shooting stars. And then, as the eyes pull back, it is a long green mound, lying like a great whale on the world... (9, с.7-9). Край зветься Крейдяним. Середина літа, під жарким сонцем розкинулись зелені долини. Отари овець повільно брели дереном, як хмарки в зелені неба. То тут, то там кометами шугали вівчарки. А ось — як трохи прижмуритись — зелений пагорб, наче кит на землі... (7, с.10)

Tiffany had walked along the steep track from the farm into the village hundreds of times. It was less than half a mile long, and over the centuries the carts had worn it down so that it was more like a gully in the chalk and ran like a milky stream in wet weather (9, с.27). Тіфані сотні разів йшла звивистою стежкою, що вела з ферми до села. Пів милі завдовжки і з проторованими впродовж століть коліями, більше схожими на яри, що у дощову погоду стікали по цьому крейдяному ґрунті молочними струмками (7, 63).

3. Опис предметів, магічних речей:

It was a round basket, no bigger than half a coconut shell, coated with something to block up the holes and make it float (9, с.7). Це була кругла корзинка, не більша за шкаралупку кокоса, дірки залатані чимось, щоб не набиралась вода, і конструкція могла триматись на поверхні (7, с.7-8).

Miss Tick did have a pointy hat, but it was a stealth hat and pointed only when she wanted it to (9, с.10). Міс Тік мала гостроверхого капелюха, але то був нишко-капелюх, який настовбурчував вершок тільки, коли вона веліла (7, с.17).

4. Опис одягу та взуття:

Start with the boots. They are big and heavy boots, much repaired by her father, and they belonged to various sisters before her; she wears several pairs of socks to keep them on. They are big (9, с.7). Ось її черевики: великі важкі черевики, батько їх лапав-перелатав, вони колись, до неї, належали усім її сестрам; вона одягає декілька пар шкарпеток, щоб черевики не спадали. Вони завеликі (7, с.10).

Then there is the dress. It has been owned by many sisters as well and has been taken up, taken out, taken down, and taken in by her mother so many times that it really ought to have been taken away. But Tiffany rather likes it. It comes down to her ankles and, whatever color it had been to start with, is now a milky blue that is, incidentally, exactly the same color as the butterflies skittering beside the path. (9, с.7). Ось її сукня. Вона теж належала її сестрам. Мама її вишивала, вкорочувала, подовжувала і попускала стільки разів, що її вже давно було час пустити на лахміття. Та вона подобалася

Тіфані. Вона накриває литки і, якого б вона не була кольору на початку, тепер вона молочно-блакитна, — на диво, достоту такого ж кольору, як бабки, що кружляють обабіч стежки (7, с.19).

Отже, в романі Т. Пратчетта «Вільні малолюдці» перекладачем дуже вдало передано описи різних категорій. Зокрема, переважають описи персонажів, предметів та одягу. За допомогою художніх описів вдало передано фантастичну сюжетну лінію твору.

Переклад – це процес мовної трансформації речень, абзаців, текстів із однієї мови в іншу. Головним завданням перекладача є досягнення адекватності при перекладі, тобто точно передати форму і зміст мови оригіналу рівноцінними засобами. Проте, інколи неможливо точно передати зміст оригіналу, тоді перекладачі вдаються до прагматичного адаптування. Цей процес полягає як у семантичному, так і у змістовому єднанні. Адаптація здійснюється через певні трансформації, хоча не завжди можна чітко класифікувати кожен приклад перекладу через переплетіння категорій. Досліджуючи описи персонажів та вивчаючи трансформаційні та адаптуючі чинники при перекладі можна виділити відомого українського перекладознавця В. І. Карабана, який чітко розрізняє п'ять основних видів граматичних трансформацій (Карабан, 1997: 20-22). На основі класифікації граматичних трансформацій за В. І. Карабаном, проведений аналіз перекладу твору Т. Пратчетта «Вільні малолюдці» із зазначенням характерних індивідуальних підходів до перекладу сучасного перекладача:

1) пермутація (перестановка):

Nothing happened on the way back to the farm (9, с.30). *Дорогою додому все було спокійно* (7, с.70). (Перекладачка повністю змінила зміст перекладу для кращого сприйняття читачами змісту твору).

Tiffany put the toad on the table as carefully as possible (9, с.30). *Тіфані цонайділікатніше посадила ропуха на стіл* (7, с.71). (Відбулась часткова заміна оригіналу у перекладі для того, щоб читати було якомога цікавіше).

2) субституція (заміна):

Again there was a pause while the woman gave Tiffany a long stare, as if making up her mind about something (9, с.13). *Знову запала мовчанка, і жінка змряла Тіфані поглядом, наче щось вирішуючи подумки* (7, с.26). (Перекладачка внесла зміни у переклад, наприклад *pause* – мовчанка, *gave a long stare* – змряти поглядом, для кращого розуміння і влучної передачі інформації, що відбувається у даний момент часу; тим самим тримаючи читача під постійним напруженням того, що буде відбуватися далі).

The grimhounds, struggling in the slush, raised their heads (9, с.64). *Гончаки, що борюкалися в болоті, повіднімали голови* (7, с.164). (Відбулася перекладацька заміна, наприклад *grimhounds* – гончаки, *slush* – болото, щоб краще адаптувати переклад для читача).

3) додавання:

With a last thwop, the top of the hat made a perfect point (9, с.14). *І на останньому оберті колицаток вершечок капелюха зіп'явся догори, як крапка, поставлена над і* (7, с. 28). (Для кращого сприйняття фантастичного предмету перекладачка застосовує вдало підібрані дієслова, що близькі та зрозумілі українському читачеві).

A skinny figure sat behind a small table (9, с.13). *Тендітна постать сиділа, скулившись за маленьким столиком* (7, с.25). (В цьому реченні перекладачка, щоб краще описати образ персонажа додала дієприслівник скулитися).

4) вилучення:

Miss Tick's next words brought her down to earth (9, с.14). *Але міс Тік ураз опустила її на землю* (7, с.28). (Вилучивши словосполучення *next words*, перекладачка підсилила уяву читача та підкреслила загадковість образу міс Тік. Це дало змогу продовжити читання з подальшим роз'ясненням розвитку подій).

The cracker took a swipe at it with the hammer, and it rolled out of the way (9 с.85). *Чоловік вгадив його молотом, аж той покотився* (7, с.221). (Щоб додати емоційної зав'язки відбулось вилучення словосполучення of the way. Читачеві не тільки цікавий розвиток подій, а і спостереження за ситуацією, що повністю не розкрита).

5) комплексна трансформація:

With little clicks and flapping noises the hat took up the shape of a rather elderly straw hat (9, с.21). *Поклацуючи і неплескуючи, він обернувся на доволі поношеного солом'яного капелюха* (7, с.46). (Підібравши влучно дієслова, перекладачка передала опис фантастичного предмету та підкреслила його застарілість і тим самим зашлибила читача в уявну сюжетну картину).

Ratbag was on the path leading up to the back door, and he had something trapped in his paws (9, с.30). *Щуроміх сидів на стежці, що вела до хати, в лапах він тримав здобич* (7, с.70). (Застосувавши принцип адаптації власної назви в перекладі для україномовного читача, перекладачка передала образ героя).

Отже, перекладачка Госовська застосувала граматичні трансформації при перекладі твору Т. Пратчетта «Вільні малолюдці». У перекладі переважають, в основному, граматичні трансформації додавання. Щоб краще передати образи фантастичних героїв та предметів, а також адаптувати текст перекладу до українського читача, вона індивідуально додає слова, які розкривають сутність предметів та речей. Читати стає не тільки цікавіше, а й більш зрозуміло і захоплююче. За допомогою цих трансформацій читач має змогу краще зрозуміти сюжет та уявити фантастичних персонажів. Інші види граматичних трансформацій є також присутні у великій кількості, це такі як, пермутація (перестановка), субституція (заміна), комплексна трансформація. Менше зустрічалися вилучення.

Висновки

Жанр фентезі має історичне підґрунтя, це відносно молодий та унікальний жанр у літературі, що відображає нереальний та неіснуючий всесвіт і створений за допомогою уяви автора. Визначними рисами фентезі є наявність чарівних та фантастичних речей, предметів, надприродних явищ, він несе психологічну заглибленість та має вплив на уяву читача. В статті звернено увагу на основні труднощі та проблеми, що виникають при перекладі у сучасних перекладачів, як зовнішнього так і внутрішнього зображення описів героїв, а також аналізуються основні граматичні трансформації, до яких вдаються перекладачі. Досліджено категорії видів описів та перекладацьких трансформацій на основі роману Т. Пратчетта «Вільні малолюдці». Жанр фентезі є одним із найскладніших для перекладу, оскільки треба не тільки передати уяву письменника, а і підібрати емоційно забарвлену лексику для опису героїв, фантастичних предметів та явищ, щоб зацікавити сучасного читача. Інколи перекладачу потрібно вносити індивідуальні корективи, оперувати словами та реченнями, застосовувати гумор, еквіваленти, аналоги, реалії тощо. Отже, перекладач виступає співавтором під час перекладу і вносить свої додавання та індивідуальні характеристики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бовсунівська, Т.В. Теорія літературних жанрів. Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману : Підручник. - К.: Видавничополіграфічний центр "Київський університет", 2009. - 519 с.
2. Воробйова І. А. До проблеми адаптації реалій у перекладі творів жанру фентезі. Актуальні проблеми філології та перекладознавства. 2016. Вип. 10. С.103-106
3. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник/ За наук. ред. О. Галича. – К., 2001. – 488 с.

4. Кадуріна, В. Жанрово-стилістичні особливості сучасного англomовного дискурсу фентезі [Текст] // Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 12-13 березня 2015 р. / Редкол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.О. Жулавська та ін. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 95-96.
5. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Ч. 1. Граматичні труднощі. – Флоренція – Страсбург – Гранада – Київ: TEMPUS, 1997. – 317 с.
6. Лесин В.М., Пулинець О.С. Словник літературознавчих термінів. – К., 1971. — 485 с.
7. Террі Пратчетт. Вільні Малолюдці [Текст] : переклад з англ. Марти Госовської. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. — 296 с.
8. Шапошник О. Лінгвокультурні та стилістичні проблеми перекладу фентезі: характерологічний контекст. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Випуск XX. С.288-293.
9. The Wee Free Men - Terry Pratchett.pdf - King Author. Retrieved from <https://kingauthor.net/books/Terry%20Pratchett/The%20Wee%20Free%20Men/The%20Wee%20Free%20Men%20-%20Terry%20Pratchett.pdf>
10. An English – Ukrainian and Ukrainian – English dictionary. Retrieved from <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/14791/file.pdf>

REFERENCES

11. Bovsunivska, T.V. Theory of literary genres. Genre paradigm of the modern foreign novel: Textbook. – Kyiv: Kyiv University Publishing and Printing Center, 2009. – 519 p.
12. Vorobyova I. A. To the problem of adaptation of realities in the translation of works of the fantasy genre. Current issues of philology and translation studies. 2016. Issue 10. P.103-106
13. Halych O., Nazarets V., Vasiliev E. Theory of Literature: Textbook / Edited by O. Halych. – К., 2001. – 488 p.
14. Kadurina, V. Genre and stylistic features of modern English-language discourse of fantasy [Text] // Translation innovations: materials of the V All-Ukrainian student scientific-practical conference, Sumy, March 12-13, 2015 / Editor .: S. O. Швачко, I. K. Kobyakova, O. O. Zhulavska and others. – Sumy: Sumy State University, 2015. – P. 95-96.
15. Karaban V. I. Handbook for translating English scientific and technical literature into Ukrainian. Part 1. Grammatical difficulties. – Florence – Strasbourg – Granada – Kyiv: TEMPUS, 1997. – 317 p.
16. Lesin V. M. , Pulinets O. S. Dictionary of literary terms. – К., 1971. – 485 p.
17. Terry Pratchett. The Wee Free Men [Text]: translated from English. Marta Gosovska. – Lviv: The Old Lion Publishing House, 2020. – 296 p.
18. Shaposhnyk O. Linguocultural and stylistic problems of fantasy translation: characterological context. Scientific Bulletin of Kherson State University. 2013. Issue XX. P.288-293.
19. The Wee Free Men - Terry Pratchett.pdf - King Author. Retrieved from <https://kingauthor.net/books/Terry%20Pratchett/The%20Wee%20Free%20Men/The%20Wee%20Free%20Men%20-%20Terry%20Pratchett.pdf>
20. An English – Ukrainian and Ukrainian – English dictionary. Retrieved from <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/14791/file.pdf>

Received: 11 March, 2022

